

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 119. Quædam propositiones a Sacra Facultate Theologica Parisiis
notatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

Sæc. XVII.
A. C. 1640.

§. CXIX.

Quædam propositiones a Sacra Facultate Theologica Parisiis notatæ.

*Argentre
l. c. p. 86.*

Die decima sexta Junii hoc anno Robertus Constantin, patria Andinus, in Sacra Facultate Theologica Licentiatus publicas propugnabat theses, in quibus tamen Doctorum Sorbonicorum non pauci quasdam notarunt propositiones Sedis Apostolicæ auctoritati derogantes: Erant autem hæ:

I. „Ecclesia Sancta, Civitas Dei vi-
„ventis, mater fidelium, quibus est
„suprema fidei regula, & controversia-
„rum iudex, non vero Scriptura, cu-
„jus Decretis quisquis resistit, habendus est ut Ethnicus, & publicanus,
„traditiones divinas etiam non scriptas
„admittit, quibus ejus veritas solidatur. Hinc per Scripturas Sacras voluntatem suam notam fecit Deus, in quarum numero Tobix, Judith, Esther, quæ Artaxerxem Longimanum conjugem habuit, & Machabæorum Libri sunt reponendi. Nullus fuit Cayan inter Arphaxad & Sale, Job in Idumæa natus Rex fuit. Apostoli, post conversionem, bonorum suorum non abdicavere dominium: non licebat

„Judæis dare uxoribus pro libitu libel-
 lum repudii: Concilium generale uni-
 versam repræsentans Ecclesiam, ha-
 bet immediate authoritatem & infal-
 libilitatem a Deo.

Sæc. XVII.
 A.C. 1640.

II. „Fundamentum aliud non est in
 Ecclesia, quam Christus Jesus, cujus
 per hæc verba Joan. 20. pasce oves
 meas: supra cæteros Apostolos firma-
 tus est Petri Principatus, ideo Petram,
 de qua loquebatur, intellige cum S.
 August. fidei confessionem. Ecclesiæ
 claves a Christo accepit, cum dedit
 Petro & reliquis Apostolis, quibus
 Principem eum præficiens, unam ca-
 thedræ constituit, ut Ecclesia una
 monstratur. Romana ergo Sedes,
 quam Petrus fundavit, dimissa Antio-
 chena, origo est & centrum Ecclesia-
 sticæ unitatis; nec, qui a Petri Ca-
 thedra diffidet, vivit catholicus. San-
 ctus est & a Scriptura in actibus apo-
 stolicis principium accepit, ritus eli-
 gendi Episcopos, ex cleri suffragiis &
 populi consensu: consilium Evange-
 licæ paupertatis non sequitur, qui di-
 missa suis hæreditate petit Monaste-
 rium. Marcus ex 70. Discipulis non
 fuit „

III. „Donatio Constantini, & omnes
 fere Pontificum Epistolæ usque ad
 Syricium dubiæ sunt fidei. „

Hist. Eccles. Tom. LX.

Bb

IV.

Sæc. XVII.

A. C. 1640.

IV. „Episcopatus fons & plenitudo
 „totius Hierarchicæ potestatis, in Ec-
 „clesia unus est, & licet a singulis in
 „solidum pars retineatur, singulis ta-
 „men ex officio incumbit, universæ
 „providere Ecclesiæ, *Τη καθολικη επισκο-
 „πια πρισκοπῆσαι.* Necessitatem appel-
 „lationum, quas in majoribus & mino-
 „ribus causis, ad Episcopum Romanum
 „Africana non admittebat Provincia,
 „ante Sardicense in tota Ecclesia igno-
 „tam, excludebat usus formatarum,
 „quo fiebat, ut qui semel a proprio Epi-
 „scopo erat excommunicatus, ab alio
 „recipi non posset? ex hinc vero fre-
 „quens & in occidente, & in oriente
 „appellationum ad Romanam Sedem
 „consuetudo viguit.

V. „Nycæno 6. Canone Decretum
 „est, ut jus Metropolitanum, quo per
 „Egyptum, Libiam, & Pentapolim
 „Alexandrinus Patriarcha utebatur, a
 „Meletio turbatum, conservaretur, ad
 „normam illius, quod Episcopus Roma-
 „nus per Ecclesias suburbicanas, quas
 „non totum occidentem, nec ab Urbis
 „Vicario, sed a loci situ sic nuncupa-
 „veris, ut Metropolitanus obtinebat.

VI. „Penes Romanum Pontificem
 „est sollicitudo omnium Ecclesiarum, &
 „in conciliis ordinario jure præsidere.
 „Constantinopolitanum II. cui nec
 „per

„per se, nec per Legatos præfuit, vim ^{Sæc. XVII.}
 „tamen generalis obtinet. Provincia- ^{A. C 1640.}
 „lia, quos in fide & moribus edunt,
 „canones obligant, ut de Africanis pa-
 „tet contra Novatum & Pelagium: mos
 „antiquus viget in Gallia, Nationalia
 „non convocari invito Principe. Quod
 „semel in Spiritu Sancto congregatum
 „fuit, ulteriorem confirmationem non
 „expectat. Synodus plenaria, in qua
 „sopitam Anabaptismi causam scribit
 „Beatus Augustinus, Nycæna non fuit,
 „sed Arelatensis I. coacta Constantino
 „promovente ad componendum cum
 „Cæciliano schisma Donatistarum; quo-
 „rum ad pœnitentiam manus impositio-
 „nem, Episcopis ad se transeuntibus
 „adhiberi solitam, rectæ Disciplinæ Ec-
 „clesiasticæ contrariam Melchisedes pro-
 „nuntiavit. „

VII. „Jure divino tenentur Episcopî
 „in Paræciis ut curati residere, nec
 „sine adulterii periculo, relicto, quem
 „primum habuere, Episcopatu, ad a-
 „liam possunt tuta conscientia, absque
 „gravi ratione transvolare: qui jam
 „præbendatus, aut simili gaudens offi-
 „cio, pastorale animarum beneficium
 „superinducere non veretur, in eadem
 „damnatione est, a qua sine justa causa
 „nulla dispensatio poterit expedire.
 „Pensionum, quas vetus nescivit Ec-
 „clesia,

Bb 2

Sæc. XVII. „clesia, cauta debet esse creatio, nec
 A. C. 1640. „alias, quam ob provectam multorum

„laborum resignantis ætatem, aut per
 „concordiæ viam sine peccato ab Epi-
 „scopis concedi possunt. Beneficia ec-
 „clesiastica ambiri non postulant, sed
 „donari Doctis ac piis, non indignis;
 „nec compensationis locum tenere de-
 „bent, sed officii & oneris. Qui spi-
 „ritualibus inhiat, ut metat tempora-
 „lia, damnationem acquirit.”

VIII. „Qui donat, aut qui recipit
 „beneficium, honoris, aut commodi
 „caussa, uterque reus est, sicut & qui
 „a peccatorum sordibus confugit ad
 „Sacerdotii Dignitatem, tanquam ad
 „pœnitentiæ statum; proximus post
 „Episcopum Archidiaconus, ejus ocu-
 „lus, & assiduus comminister, plebem
 „sibi subjectam in conscientia tenetur
 „regere, animam pro anima redditurus.
 „Canonici, quorum institutum ab Ec-
 „clesiæ canonibus tanquam a regula
 „nomen accepit, in partem Sollicitudi-
 „nis Episcopalis vocati, non solum Pfal-
 „modiæ vacare, sed & verbi præcones
 „esse debent, & in Domini Vineâ vigi-
 „les operarii. Parochus, quos ex suis
 „scandalo Ecclesiam graviter offendere
 „videt, posset excommunicare.”

IX. „Monachi & Regulares, quorum
 „officium est plangere & pœnitere, in
 „om-

„omnibus debent esse subiecti Episco- Sæc. XVII.
 „pis, qui nisi iusserint, iis hierarchica A. C. 1640.
 „omnis interdicitur functio, non de-
 „bent ut Dominantes in clero a Pasto-
 „ris custodia maxime vero a Missis Pa-
 „rochialibus, & Sacramentorum per-
 „ceptione, ejus subditos avocare, sed
 „humilitatem sectari, ut sint veri Ec-
 „clesiæ filii, quæ est agni sponsa.,

Quoniam vero Facultas Theologica
 in suis comitiis Robertum ad retractan-
 das hæc propositiones compelleret,
 ipse apud Cardinalem Richelium desu-
 per questus, ipsius patrocinium implo-
 rabat, data ad eundem hac epistola die
 vigesima septima Junii.

„Cum summæ & prudentiæ & au-
 „thoritati tuæ Ecclesiæ atque ut Regni
 „Salus innitatur, ita E. C. dissen-
 „sionum, quæ utrinque exoriri possunt
 „arbitrum ac disceptatorem agnoscant
 „omnes necesse est; quæ mihi causa
 „animam dedit, ut te Supremo rerum
 „moderamini, atque publicæ paci, per-
 „vigili ac indefesso studio incumbentem
 „audeam interpellare, præsidium tuum
 „in summa, in qua nunc versor agita-
 „tione, implorare. Ex more instituto-
 „que Facultatis, evulgaveram nuper
 „propositiones aliquot ex probata recepta-
 „que tot retro Sæculis majorum nostro-
 „rum Doctrina collectas, quæ in eo
 B b 3 „spe-

Sæc. XVII. „specimine ventilarentur, quod postre-
 A. C. 1640. „mum exhibendum est Laureæ Docto-
 „ralis Candidatis; quas cum pro mu-
 „nere meo clarissimo Syndico obtulif-
 „sem emendandas, ipse eas semel at-
 „que iterum examinatas chyrographo
 „suo firmavit. Verum etsi id nullo
 „partium studio, sed solo ediscendæ ve-
 „ritatis amore ductus præstitissem, præ-
 „ter opinionem meam factum est, ut
 „nonnulli externæ ditionis, & exoti-
 „corum dogmatum quam gallicæ liber-
 „tatis ac splendoris studiosiores, me in
 „suspicionem affectati erroris trahere
 „conati sint, eoquod nonnulla ad legi-
 „timam regię potestatis defensionem
 „inferueram, tabellamque meam indi-
 „scussa causa, meque inaudito, in
 „comitiis quibusdam per insolitam fa-
 „ctionem non ex ritu solemnı indictis,
 „sed iis data opera majore numero vo-
 „catis, quos turbarum suarum sauto-
 „res habent, præjudicata sententia
 „damnare tentaverint, quasi Sedis a-
 „postolicæ authoritati (cui ita me ad-
 „dictum ut catholicum & theologum
 „hominem decet, multæ illic conclu-
 „siones palam profitentur) quicquam
 „detractum voluissem. Hæc rei gestæ
 „summa, cujus penes te, Emin. Card.
 „integrum arbitrium est. cuique ita
 „me submitto, ut, si ex fide & veri-
 „tate

„tate est, quod protuli, tuo oraculo Sæc. XVII.
 „tuearis, si quid peccatum, censura A.C. 1640.
 „tua corrigas; meque in omni-
 „nibus ut sincerum veritatis amato-
 „rem, tuæque dignitatis, ut par est,
 „obsequentissimum Cultorem ab iniqua
 „hominum plus æquo suis, ac peregri-
 „nis sensibus addicitorum impugnatione
 „defendas. Hoc ab usitata Sapien-
 „tia, hoc ab incredibile humanitate
 „tua expectat, omnique animi demis-
 „sione supplex contendit.

*Cardinalis Eminentissime,
 Tuæ Eminentia.*

Devotissimus Cliens.

Ad has vero Roberti literas Riche-
 lius hæc in responsis dedit:

„Cum tuas literas accepi, jam ad nos
 „de tuis positionibus ortus rumor per-
 „venerat: gaudeo me in ea, quam de
 „te concepi opinione, non deceptum:
 „credidi te nulla ratione adduci posse,
 „ut quidquam proferre velles, quod le-
 „gitimam Pontificis auctoritatem im-
 „minueret, & Facultatis pacem inter-
 „turbaret, id ad me missa tua Epistola
 „testatur. Quæ in Thesium tuarum
 „contextu durius quam par sit, dicta
 „videntur, adnotavi, in iis quid sen-
 „tias, clarius explicabis, in problema-
 „ticis,

B b 4

Sæc. XVII.,
 A. C. 1640. „ticipis, ut libet, sentiendum: in iis ve-
 „ro, quæ ad veritatis definitæ quæ-
 „stiones pertinent, ne recte sentiendo
 „fidem ludere videamur, cautissime lo-
 „quendum. Hanc ut serves regulam
 „precatur.,

Tui amantissimus,

*Armandus
 Card. de Richelieu.*

Cum autem Robertus unacum suis literis insuper aliud scriptum, in quo theses suas a Facultate notatas explicabat, ad eundem Cardinalem transmississet, hinc Richelius die duodecima Julii datis ad Facultatem literis eidem significabat, quod Robertum rogarit, ut mentem suam circa præfatas theses aperiret, ipse vero summa submissione cunctas propositiones in sensu Catholico explicarit, proin de hoc negotio haud ultra agendum censeret: his expositis Richelius Roberti declarationes seu interpretationes ad Facultatis Theologicæ Decanum ac Doctores transmittit: Hujus vero explicationis erat tenor sequens.

„Cum evulgatis per me decima quin-
 „ta Junii die thesibus accepissem, a
 „nonnullis alienam plane & meo sensui
 „contrariam interpretationem attribui,
 „hinc

„hinc quædam in his obscuriora maxi-
 „me, quæ ad sanctam Sedem apostoli-
 „cam & Regulares pertinent, palam ac
 „sine ambagibus enotare, & animi
 „sensa aperire decrevi. „

„Atque hæc mihi primum mens
 „fuit, nullam in dubium adducere ea-
 „rum quæstionum, de quibus inter Ca-
 „tholicos omnes convenit, & quas uni-
 „versa Ecclesia amplectitur. „

„Unde & summum Pontificem a-
 „gnosco, Ecclesiæ catholicæ caput,
 „ejusque potestatis & Authoritatis pri-
 „matum, quem in Ecclesia obtinet,
 „non modo ecclesiastico, sed divino jure
 „fundatum, ac stabilitum esse: confi-
 „teor, verbis istis Joan. 20. *pasce oves*
 „*meas*, sicut declaratum a me crede-
 „bam ea positione, cujus initium est:
 „*fundamentum aliud non est in Ecclesia,*
 „*quam Christus Jesus:* cujus per hæc
 „verba. Joan. 20. *pasce oves meas:* su-
 „pra cæteros Apostolos firmatus est
 „Petri Principatus. „

„Præterea vim appellationum ad
 „S. Sedem apostolicam inviolabiliter,
 „& per omne tempus spectasse sentio,
 „nec primum introductam, eique attri-
 „butam a generali concilio Sardicensi,
 „sed tantum harum appellationum usum
 „ante Sardicense prædictum in tota
 „Ecclesia aut nullum, aut non adeo

Sæc. XVII. „frequentem extitisse dixi, aut dicen-
 A. C. 1640. „dum duxi. „

„Quod ad regulares spectat, eos nul-
 „latenus vituperare intendo, qui re-
 „licta suis hæreditate petunt Monaste-
 „rium, sed tantum arbitratus sum, illos
 „non ita exacte ad literam & perfecte
 „Evangelicæ paupertatis consilium se-
 „qui, quam eos, qui erogato pauperi-
 „bus patrimonio in regularium discipuli-
 „nam se recipiunt propter hæc verba
 „Christi Matth. 19. *Si vis perfectus esse,*
 „*vade, vende, quæ habes, & da pauperi-*
 „*ribus, & habebis thesaurum in celo:*
 „*& veni, & sequere me.*

„De cætero, quod in postrema po-
 „sitione scripsi, sic intelligo, ut velim
 „eos ex regularibus, qui plebem a Pa-
 „rochialibus Missis, & Sacramentorum
 „in iis perceptione avocant, peccare:
 „eos denique regulares, si spectentur
 „jure ordinario, & ex primæva insti-
 „tutione seclusis privilegiis, subjectos
 „& submissos esse Episcopis. „

Huic expositioni postmodum Rober-
 tus addita alia declaratione singulas pro-
 positiones ita ad sensum Catholicum
 reducebat:

Propositio I. *Fundamentum aliud non*
est in Ecclesia, quam Christus Jesus &c.
ideo Petram, de qua loquebatur, intel-
lige Petri confessionem.

„De-

Sæc. XVII.
A. C. 1640.

„Declaro me excludere Personam Pe-
tri a ratione fundamenti & me intelli-
gere confessionem ejus fuisse motivum,
propter quod super illo Petro fundavit
Christus Ecclesiam suam; unde & sum-
mum Pontificem agnosco Ecclesiæ ca-
tholicæ Caput, ejusque potestatis &
authoritatis primatum, quem in Ec-
clesia obtinet, non modo ecclesiastico,
sed divino jure fundatum, & stabilitum
esse confiteor verbis istis Joan. 20.
„pascite oves meas, per quæ verba su-
pra cæteros Apostolos firmatus est
Petri Principatus.,,

II. *Ecclesia claves a Christo accepit,
cum dedit Petro,*

„Declaro Christum dedisse imme-
diate Petro claves, non autem Eccle-
siam dedisse Petro.,,

III. *In Ecclesia unus est Episcopatus,
& licet a singulis in solidum pars tenea-
tur, singulis tamen ex officio incumbit uni-
versæ providere Ecclesiæ.*

„Declaro me sic hanc thesin intelli-
gere, quod singuli Episcopi in necessi-
tate Ecclesiæ debent auxilium suum
conferre ad subveniendum Ecclesiæ.
„Utpote cum aliqua hæresis grassatur
in aliqua diæcesi, dormitante proprio
Episcopo, debent vicini Episcopi,
quantum in ipsis est, providere huic
„malo.,,

IV.

Sæc. XVII. IV. *Necessitatem appellationum, qua
A. C. 1640. in majoribus & minoribus causis ad Epi-
scopum Romanum Africana non admitti-
bat Provincia, ante Sardicense in tota
Ecclesia ignotam, excludebat usus forma-
tarum.*

„Declaro jus appellationum ad S.
„Sedem apostolicam inviolabiliter & per
„omne tempus jure divino spectasse,
„nec primum introductum, sive attri-
„butum a concilio Sardicensi, sed tan-
„tum harum appellationum usum ante
„Sardicense prædictum non adeo fre-
„quentem extitisse.”

V. *Provincialia, quos in fide & mori-
bus edunt. Canones, obligant, ut de Afri-
canis patet.*

„Declaro, quod prædicti Canones
„obligant, & communi Ecclesie con-
„sensu & usu recipiantur, si vel a gene-
„rali concilio, aut a summo Pontifice
„approbentur.”

VI. *Quod semel in Spiritu Sancto con-
gregatum fuit, ulteriorem confirmationem
non expectat.*

„Declaro, me per voces (semel in
„Spiritu Sancto congregatum) intelli-
„gere celebratum consummative in Spi-
„ritu Sancto,”

VII. *Consilium Evangelicæ paupertatis
non sequitur, qui dimissa suis hæreditate
petit Monasterium.*

„De-

„Declaro, me arbitrari illos non Sac. XVII.
 „tam exacte ad literam, & perfecte A. C. 1640.
 „Evangelicæ paupertatis consilium se-
 „qui, quam eos, qui erogato pauperi-
 „bus patrimonio in Regularium disci-
 „plinam se recipiunt, propter verba
 „Christi Matthæ, 19. *si vis perfectus esse,*
 „*vade, vende omnia, quæ habes, & da*
 „*pauperibus.*

VIII. *Monachi & Regulares debent in*
omnibus esse subiecti Episcopis, qui nisi
missis paruerint, iis hierarchica omnis in-
terdicitur functio.

„Declaro, me sic intelligere, ut ve-
 „lim eos ex regularibus, qui plebema
 „parochialibus Missis, & Sacramento-
 „rum in iis perceptione avocant, pec-
 „care. Eos denique regulares, si spe-
 „ctentur jure ordinario, & ex primæva
 „institutione, seclusis privilegiis, sub-
 „jectos, & submissos esse Episcopis..”

§. CXX.

Catalonorum rebellio ac defectio.

Erupit tunc temporis in apertum Ca-
 talonorum desperata rebellio, cujus
 infausta auspicia ab Hispana Salsularum
 obsidione repetenda sunt; cum enim
 Olivarius Comes supremus Hispani Re-
 gis Minister in Richeli Cardinalis o-
 idium, hanc urbem expugnandi avidi-
 tate

Ferr. Hist.
Hisp. cont.
tom. 12.
p. 353. §. 35.
Nani Hist.
Venet. l. II.
Rivol. di
Catal. da
Luca Assa-
tate rino.